

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egyívnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknel:

egész oldal ... kor. 32.— | negyed oldal ... kor. 8.—
fél oldal ... » 16.— | nyolcad oldal » 4.—

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

Veni Sancte Spiritus!

Szeptember hónap elseje munkára hívja újra a magyar közművelődés munkásait, hogy élet-hivatásuk kötelmeit a nemzet nevelése- és tanításában kifejtsék. *Műveltség* a jelenkor jelszava; ebben látja előfeltételét annak, hogy az egyén úgy a maga, mint a közösség érdekében minél hasznosabban működhessen. És csakugyan, ha a dolgot az egyén szempontjából vesszük, a tapasztalat tényleg azt mutatja, hogy a mai, fölötté nehéz megélhetési viszonyok között a társadalom minden egyes tagjának, legyen az egyszerű munkás, iparos, tisztviselő avagy bármely más foglalkozású polgár, az értelmi műveltségnek sokkal nagyobb fokára, a gyakorlati élethez szükséges erősebb, praktikus érzékre van szüksége, mint valaha, mert hasonlíthatatlanul súlyos a mai világban az életküzdelem; az igények mindenkivel szemben fokozott mértékben emelkedtek, a produkció minden téren több a szükségesnél. Mindez áramlatban pedig csak az *erős* megállja, aki testi épisége mellett, *szellemi* értéket is képvisel. Az *iskola* pedig az a hely, ahol a leendő polgár lelki erői fejlődésre indítatnak és a *tanító* az, aki a keze alól kikerülő új nemzedékeket a modern élet követelte ismeretekkel, tudással ellátja. Ime, teljesítendő földadatunknak egyik része.

De, amint a mindennapi élet ezer és ezer baja mutatja, az emberiség minden haladásunk, szédítő tudásunk mellett soha még szerencsétlenebbnek, boldogtalanabbnak nem érezte magát, mint mai nap. A borzasztó társadalmi bajok, a szörnyű vétségek, az erkölestelenségek oly tömege, mind-mind föltűnően igazolják, hogy a *szellemi* előrehaladás, ha az érület nemes-ségével parallel nem halad, e földi létet boldoggá nem teszi és inkább *átok*, mint *áldás*, mivel a nemes gerjedelmekkel meg nem telt szív, a haladás minden eszközét, nem a jó, hanem a soha ki nem elégíthető és örökké éhes *önzés* céljaira használja. Boldogságra törekszünk

mindnyájan és ezt egyedül a szellemi erők kulturájával véljük elérhetni, pedig a valódi boldogság nem az *agynban*, hanem a *szív* mélyén terem; a legédesebb, a legtisztább örömeiket nem a *gondolatok*, hanem az *érzelmek* szülik. Ne legyen tehát az iskola munkája egyoldalú, mert minden egyoldalúság káros, hanem *neveljünk* ép oly mértékben, mint amennyit tanítunk. Társadalmi bajainkat csak megfelelő neveléssel gyógyíthatjuk meg. A nevelés fegyverével kell a már túlsúlyra jutott kinövészek ellen küzdenünk. Minden hibának megvan a maga ellen-szere, keressük a nevelés tudományában a gyógyítószerkeket és alkalmazzuk azokat állhatatosan, hogy *Isten* szeretetében és félelmében, a tiszta erkölcs, a jó, szép és nemes szellemében az ifjúságot *nevelvén*, egy szebb, megelégedetebb, boldogabb jövőnek alapját megvessük.

De nekünk, magyar népnevelőknek az általános emberképzés és nevelésen kívül meg egy különleges földadatunk is van és ez a *magyar nemzeti* népnevelés. Nekünk *magyar nemzeti* öntudattól áthatott polgárokat kell e hazának nevelnünk. Hosszú ezer éven át tartotta fenn nemzetünk e drága hont és vajjon melyik iskola nevelte hazánk dicső nagyjait, akik életüket, vérüket, vagyonukat, mindenüket önzéstelenül a haza oltárán áldozták, akik üldözést, mártírhalált szenvedtek a hon szent ügyéért, akik első a harc mezején, első a béke idejének munkájában — ez az iskola, ezt a nevelést, ezt a hazafias érzületet, ezt az ideális, önfeláldozó honfi lelkületet a *hitvallásos* iskola növelte nagygyá, mert a hitvallásos iskola nem az anyagiakon munkálkodott mindenekfölött, hanem magasabb, ideálisabb törekvésekre igyekezett mindenkor az ifjúságot emelni és ez a hatás megtermette a maga nemes gyümölcsét. Legyen tehát továbbra is a jelszavunk: *Istenért, hazáért, Királyért!*

A jövő iskolai év a nemzeti népoktatás munkájában új korszakot nyit. Az új népiskolai törvény szelleme, a nemzeti tanítás biztosítékai ebben lépnek a gyakorlati megvalósítás terére,

hogy általuk a hazafias nevelő-tanítás minden iskolában érvényre jusson. Katholikus iskoláink eddig is dicséretes buzgalommal iparkodtak a föllendült nemzeti lelkesedés követelményeinek megfelelni és ezt a jövőben fokozott mértékben fogják megtenni és csak örülünk azon, hogy az új törvény intézkedései a sajnálatos kivételeket is megszünteti és ezzel lehetetlenné lesz téve, hogy egyes ritka esetekkel a hitvallásos iskolák ellenségei általánosítsanak és ellenünk fegyvert kovácsoljanak. Meg kell tehát mindazt tennünk, ami hitvallásos iskoláink jövőjét illeti és én itt nemcsak az egyházi hatóságokra gondolok, hanem az országos ügyeket intéző körökre is appellálok, hogy magyar hitvallásos iskolák jövője érdekében mindent megtegyenek, mert ha ezek az új idők követelményeinek minden tekintetben megfelelnek, a hazafias, nemzeti érületet az egész vonalon fejlesztik és mindannak megfelelnek, ami e haza összes fiát szívben, érzésben, gondolatban, nyelvben, *eggyé, magyarrá* teszi, akkor ezek lesznek amiként a múltban, azonképen a jövőben is a legdúsabb bányái azon bizalomnak, amely ősi erényeinken alapul.

A társadalmi tevékenység terén pedig, jelünk harera az *Isten, haza* ellen törökkel szemben, hogy az áldott jó magyar nép ne a fölforgatás, a hitetlenség, hazátlanság, ezeréves intézményeink ellen törő vörös zászlót kövesse, hanem a keresztény szeretet, a béke, nyugalom és boldogság *kereszt* és *koronával* ékes lobogó szellemében egyesüljön!

Ezen, a haza és nemzetre áldást hozó munkálkodásunkra adj *erőt*, adj *kitartást* Szentélek Uristen!

M. J.

Az Országos Kath. Tanítói Segélyalap közgyűlése.

A katolikus tanítók segélyalapja aug. 27-én tartotta rendes évi közgyűlését Budapesten, a katolikus kör dísztermében. Megelőzőleg Machovits Izidor apát misét olvasott az Angolkisasszonyok templomában, amelyen az összes kiküldöttek megjelentek.

Dr. Walter Gyula pápai prelátnok, apát-kanonok elnöklése mellett jelen voltak:

Begovesevich Róbert v. püspök egri nagyprépost, Eger egyházm., dr. Robitsek Ferenc Esztergom egyházm., Zundl Péter kanonok Kalocsa, Palotay László prelátnok Nagyvárad, dr. Boda János Szombathely, Machovits Izidor Besztercebánya, Mihálik József főtanfelügyelő Nyitra.

Az alapszabályok 30. §. d) pontja értelmében az egyes egyházmegyék tanítói választás útján a következő képviselőket küldötték: Béres András Besztercebánya, Szöke Sándor Eger, Bertalan Vince Esztergom, Árpásy János Kalocsa (Ada), Stark Gyula alelnök Nagyvárad, Kelecsényi

Antal Nyitra, Székely Márton Pécs, Láng Pál Szatmár, Fejes János Szombathely, Donovitz Alajos Vác, Rusznyák Ferenc Veszprém, Páll Albert Erdély, Laszcsik Gyula Székesfehérvár.

Dr. Walter Gyula elnök melegen üdvözölte a megjelenteket s pontban 10 órakor szép beszéddel nyitotta meg a gyűlést. (Jövő számunkban közöljük.)

Első sorban üdvözölte az elnök Begovesevich püspököt nagypréposttá történt kinevezése alkalmából.

Elnök felhívására a jelen gyűlés tartamára a jegyzői teendők végzésére s a jegyzőkönyv vezetésére Bertalan Vince kéretett föl.

Bemutatta elnök a bíboros hercegprímás 5844/1906. számú magas leiratát, mely egész terjedelmében felolvasatott s az hódoló tisztelettel vétetett tudomásul. Jelentette, hogy Ő Eminenciáját úgy születése és névnapja, valamint az újév alkalmából üdvözölte, ki azt szívesen fogadta és biztosította a Segélyalapot magas támogatásáról.

Örömmel jelentette továbbá, hogy Stark Gyula alelnöknek a népnevelés terén szerzett érdemei legfelsőbb helyen is méltánylásban részesültek, amennyiben ő felsege őt a koronás arany érdemkeresztel tüntette ki. Méltatván az alelnök négy évtizeden át kifejtett odaadó buzgóságát, indítványára az ülés jegyzőkönyvében örökíti meg az alelnök kiérdemelt megjutalmazását. Ugyancsak üdvözölte Bertalan Vince és Tóth Géza tagtársakat a pápai kitüntetés alkalmából, kiknek nevében Stark Gyula mondott köszönetet.

A segélyalap 1906. évi számadásait terjesztette elő ezután az elnök. Ebből közreadjuk a következő fontosabb adatokat: Múlt évről maradt vagyon: 193'884'58 korona. 1906. évi bevétel 706'4'26 korona, kiadás 63'49'20 korona. Az árvaház alapjának állása 1906. év végén 107.228'06 K. A tápintézet vagyona 4143'35 korona. A segélyalap vagyona 1906. év végén 195.295'84 kor. volt.

Ezidén ösztöndíjakra fordítanak 3000 koronát, segélyezésekre 3000 koronát s az elnök rendelkezésére rögtöni segélyek nyújtására 1514'66 koronát boesát a bizottság. Kiosztanak 6 új ösztöndíjat 100 koronájával. A nagyszámban (142) beérkezett kérvények alapos megvitatása után a bizottság az ösztöndíjakat a következőképen ítélte oda.

Régi ösztöndíjasok maradnak:

Bagi Imre, Bartossik Bódog, Berta Teréz, Gázsó László, Grossmann Mária, Gyarmati Kálmán, Harsányi Sándor, Hegedüs László, Janisch Ernesztin, Kákosy Jenő, Kuharik Ferenc, Láng György, Lehóczky János, László Árpád, Mudri Mária, Plósz Adrienna, Raduly Árpád, Reuter Mária, Stangel Viktor, Sterbák Emilia, Szuvák József, Szabó Gyula, Zányi Gizella, Zsembay Ferenc.

Új ösztöndíjat nyertek: Békésy Piroska tanító-nőképző int. III. évf. Nagy-Várad, Goda Mária tképző int. Kőszeg, Nagy József tképző intézet

tan. Rozsnyó egyházm., Tóth József besztercebányai egyházm., Erdősi Gyula Eger egyházm., Dózsán Mihály Szatmár egyházmegye.

Kiosztottak 3000 koronát segélyképen 75 özvegynek és szegény tanítónak egyenkint 40 koronát.

Segélyben részesültek: Besztercebánya egyházmegye: Droszt Ignác Rásztocsnó, Murgas Józsefné Garammindszent.

Eger főegyházmegye: Gáspár János Monosbél, Morvay Gyuláné Mezőnagymihály, Pogonyi Bertalan Demjén, Révész Kálmán Füzesabony.

Eperjesi g. k. egyházmegye: Andraskó András Felsősom, Bobák Vazul Petkes, Gajdics András Csabaháza, Hricz György Alsórépás, Jaczenkó Jánosné Sósfüred, Kizák Péter Zemplénpálhegy, Krenyiczky József Litinye, Lukács Istvánné Máriavölgy, Markovics Mihály Sápöny, Sima Miklós Mikóháza, Szemantsik András Ruzsoly, Szepessy Athanáz Róna, Simkó Antal Ujszomolnok, Sztansóvszky Ágoston Kishárs.

Erdélyi egyházmegye: Biró József Delna, Szabó Antalné Kászonyfalu, Borbáth József Lövéte, György András Hatolyka, Kovács Dénesné Nyáradköszvényes, Lőrincz Péterné K.-Szvecske, Nyíró Mihályné Székelyudvarhely, Székely Ignácné Csikszentimre.

Esztergomi főegyházmegye: Fekete István Nána, Gerley Mátyás Nyitra, Glonek Ferenc Szénavár, Halmos János Mezőkeszi, Hlaványi János Garamkeszi, Horák Bernát H.-Nádas, Horvát István Farkasd. Janda Rezsőné Vágszentkereszt, Karsay István Vágújhely, Luzsicza Sándor Alsórécsény, Palásthy Antal Szentkereszt, Stibló István Dejtár, Terstyánszky Adolf Nagykereskény.

Győri egyházmegye: Kenesi György Sopronszécsény, Locsmándy Géza Farád.

Kassai egyházmegye: Bujdos Mátyás Csobád, Szlavkay János Nyársarló.

Nagyvárad g. k. egyházm.: Szekula Györgyné Nagyszántó.

Nagyvárad lat. szert. egyházmegye: Ulrich Gyözöné Békésesaba, Székely Gyula Asszonyvására.

Nyitrai egyházmegye: Bizik János Vöröskő, Chobodiezky Hermina Trencsentepla, Gálóczy Zsigmond Tohány, Jancsek János Barosháza, Janda György Nyitra, Ruisz József Tormos, Simkó János Tornos.

Pannonhalmi egyházmegye: Markó Pál Deáki, Németh József Vének.

Pécsi egyházmegye: Komlói Márton Alsószentmárton, Langer Sándor Bonyhádvarasd, Miltényi Etelka Pécs, Somssich Sándor Keszü.

Rozsnyói egyházmegye: Jakubéczy Pálné K.-H.-Hosszúrét.

Szamosújvári g. k. egyházmegye: Bogyá Aurél Lenkafalva, Szász Mihály Korond.

Szatmáregyházmegye: BodnárAlajos Szatmár.

Szepesi egyházmegye: Dsurny Jánosné Szepesváralja.

Székesfehérvári egyházmegye: Graffy Károlyné

Fejérváramoly, Reichenbuch Ferenc Csákvár, Takács Lajosné Tinnye, Walper Mihályné Sárkeresztúr.

Veszprémi egyházmegye: Kovács József Szabás, Németh Mihály Bagala, Székely József Porva, Takács Dezsőné Csatka, Dely János Kaposvár.

A bizottság a javasolt névsort elfogadta s meghallgatta dr. Walter Gyula elnök jelentéseit, melyek az Országos Katolikus Tanítói Árvaházra vonatkoznak. E jelentésből megtudjuk, hogy az árvaházalap az elmúlt évben 50 ezer koronával gyarapodott. Ebben a vallásalap 20 ezer koronával szerepel, míg a gyűjtésekből befolyt készpénz 25 ezer korona. Javasolja, hogy a tanítóság jövedelmező iskolai ünnepeket rendezzen az Árvaházalap javára. Újlag megkéri a nagyméltóságú püspöki kart, hogy a mai újabb kérelmet, mely minden tanköteles után a beiratáskor öt fillér beszédésének engedélyezését megújítja. Köszönetet mond a sajtónak a buzgó támogatásért. Kérni fogják a pénzügyminisztert, hogy a jótékony államsorsjátékban az árvaházat is részeltesse. Megkeresik az összes katolikus tanítóegyesületeket, kérve, hogy jövedelmeik egy részét az árvaháznak adományozzák. Elfogadták az elnök ama indítványát, mely sorsjegyszerű levelezőlapok kibocsájtásának engedélyezését kéri a pénzügyminisztertől. Tóth Géza abbéli indítványát, mely a templomi perselygyűjtésnek az árvaház javára való engedélyezését kéri, felretették. Végeztük a bizottság tüntető elismeréssel adózott dr. Walter Gyulának azért a fáradhatatlan buzgóságért, mellyel az árvaház ügyeit intézi s mely odaadó munkásság eredménye az, hogy rövid idő alatt oly szép tőkévé nőtte ki magát az alap. A gyűlést az elnök d. u. 1 órakor zárta be.

— y — s.

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. A soroksáralónémédi kerülethez tartozó román. kath. tanítók egyesületének köre közgyűlését f. évi szept. hó 12-én Soroksáron tartja. Reggel 10 órakor szentmise. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Társelnök, jegyző, pénztárnok választása. 3. A tanügyre vonatkozó felsőbb rendeletek felolvasása és megmagyarázása, az új fizetésrendezésre vonatkozó utasítás megbeszélése. 4. A kath. egyesületek orsz. szövetségének átirata az ismétlődő gazd. iskolák ügyében. 5. Slójditanítás faanyagból. 6. Indítványok, melyek a gyűlés előtt írásban beadandók. 7. Zárszó, pápai Hymnus és a Szózat elénekzése. Soroksár, 1907. aug. 20. *Schláger* Árpád s. k., th. szentszéki ülnök, h. esperes-plébános, egyházi ülnök. A megjelenés a püspöki körlevél értelmében kötelező.

Meghívás. A szombathelyegyházmegyei román. kath. tanítóegyesület 1907. évi szeptember hó 10-én d. e. 9 órakor Szombathelyen, a vármegyeháza nagytermében tartja meg XXIV. évi rendes közgyűlést, melyre úgy az alapító-, pártoló- és rendes tagok, mint a nevelés- és oktatásügy t. barátai tisztelettel meghívottnak. A tárgysorozat főbb pontjai: A közgyűlés előtt bejelentett s a középponti bizottság által megelőzőleg tárgyalt indítványok fölött határozathozatal. A bíráló-bizottság jelentése és a pályadíjak odaítélése. Nevelés-

és tanítástani tételük kitűzése a jövő egyesületi évre. Tisztelettel. A közgyűlést reggel 8 órakor szentmise előzi meg; közvetlen ezután a püspöki iskolában gyakorlati tanítás, melyre külön is fölhívom a tagok figyelmét. Szívesen értesítem a t. tagtársakat, hogy fölterjesztésére megves püspök urunk ömeltősága a főhatóságra alá tartozó népoktatási intézetekben szept. 9., 10. és 11-ére iskolai szünetet adott. Sárvár, 1907. aug. 13. *Barabás György*, az egyesület elnöke.

Meghívas. A rosznyóegyházmegyei róm. kath. tanítóegyesület XXV. évi jubiláris közgyűlését Rozsnyón folyó 1907. évi szeptember hó 2. és 3. napjain tartjuk meg, amire egyesületünk méltóságos, kegyes fővédnökét és cédnöki testületét, az egyesületnek minden rendű t. tagjait és a tanítgy barátait tisztelettel meghívja, Rozsnyó és Jászó, 1907. augusztus 1-én *Az elnökség*. A XXV. jubiláris közgyűlés tárgyrendjének főbb pontjai: I. nap, 1907. évi szeptember hó 2-án délutáni 4 órakor, a Szent Ferenccsiek házában nagytermében tartandó előértekezéslet. II. nap, (szeptember 3-án) Reggeli 8 órakor szentmise. A közgyűlés (kezdeté 9 órakor) a városháza dísztermében. Tárgysorozat főbb pontjai: A pályamunkákat bíráló bizottságok jelentései. Ertekezések: a) «A tanítói közszellem fejlesztésének ápolásának eszközeiről.» b) «A fák és madarak napja.» c) «A szeretet mint nevelési eszköz.» A kath. tanítói segélyalap gyűlésére képviselőválasztás.

IRODALOM.

Arpád emlékfüzet a tanulóifjúság számára most jelent meg a Szent-István-Társulat kiadásában. Ára 20 fillér. A hovatulajdonos halálának ezeréves fordulóját minden iskolák nagyobb keretben ünneplik meg. Kívánatos, hogy ez alkalomra minden iskolás gyermek megszerezze ez ügyesen szerkesztett, hazafias tartalommal bővelkedő füzetet, melyből hasznosan szórakoztató ismereteket is meríthet.

Magyarországi szent Erzsébet emlékezete. Ez év november 19-én ünnepi a kath. Egyház, de különösen Magyarország, szent Erzsébet születésének 700-ik évfordulóját. Az ünnepi hangulatnak minden katolikus iskolába be kell vonulnia, s november 19-én minden magyar kath. iskolának nagyobb szabású ünnepséggel kell megünnepelnie e ritka történelmi eseményt. Ez alkalomra a Szent-István-Társulat egy tapintatosan megalkotott emlékfüzetet adott ki az iskolák növendékei számára, melynek tartalma hasznos olvasmány lehet a tanulóifjúságnak s épülésére, okulására szolgálhat. Ez okból is melegen ajánljuk, hogy az minden kath. iskolás növendékkel beszereztessek. A szép képekkel díszített csinos füzet ára csak 20 fillér.

Új népszerű gazdasági könyvek! A Szent-István-Társulat népiratkáinak sorában most jelent meg két igen hasznos gazdasági könyv. Az egyiknek címe: **Jó hús oleson!** Ez a háziiparfejlesztés legélszerűbb módját ismerteti meg és kimutatja, hogyha a háziiparfejlesztésbe 30 fillért fektetünk bele, ez egy év alatt 95 koronára gyarapodhatik. Ára 10 fillér. A másik könyv baromfiiparfejlesztési útmutató, ennek címe: **Aprójószág** a címe. Ebből mindenki a legteljesebben és legtekélyesebben megismerheti a baromfiiparfejlesztés minden csínját-bínját. Ára 24 fillér. Mindkét könyvben, de kivált ez utóbbiban sok a tanulságos kép. *Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében Budapest IV., Keckeméti-u. 2.* Az összeget levélbélyegekből is elfizethetjük.

A róm. kath. népiskolák és kisedővők közgazgatása másodsor is megjelenik a győregyházmegyei főtanfelügyelőség kiadásában. Eddig az első rész került ki sajtó alól. Ennek tartalma a legidősebb, mert iskolai hatóságainkat és tanítóinkat most foglalkoztatja az új népiskolai törvény végrehajtása s erre kimerítőbb útmutatást sehol sem találunk, mint az

előttünk fekvő füzetben. Ez a füzet a tanítói állással foglalkozik s felleli mindazon teendőket, melyek a törvény végrehajtásával járnak. Az államségély igénybevétele számos kérvénymintát is közöl. A kilenc iv terjedelmű füzet ára bérmentes küldéssel 1 kor. 30 fillér, az egész munkáé 3 kor. Az első részt minden megrendelő azonnal megkapja. Megrendelési cím: Egyházmegyei Nyomda, Győr, hova az előfizetési pénzék is küldendők. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében, Budapest, IV., Keckeméti-utca 2.

VEGYESEK.

Felhívas. Az új tanév közeledtével az iskolák t. vezetőségének becses figyelmét felhívjuk a Szent-István-Társulat könyvkereskedésére (*Budapest, IV., Keckeméti-utca 2.*), mely a főváros legnagyobb arányú könyvkereskedésének egyike. A Társulatot ezen intézmény létesítésében ama cél vezette, hogy mindenirányú kath. könyvszükségletek egy központi helyen legyenek beszerezhetők, míg ezelőtt némely kiadványok beszerzési helyének felkutatása sok időt és utanjáratást vett igénybe. Ez okból *nemcsak a Társulat kiadványait tartja raktáron, hanem a kath. iskolák számára használatra engedélyezett tankönyvek is beszerezhetők nála.* A kath. iskolák a saját érdekében cselekszenek, ha könyv- és tanszer-szükségleteiket közvetlenül itt fedezik, mert a bőven felszerelt raktár lehetővé teszi az iskoláknak éskis egyöntetű kiadású s a legújabb tanterv szerinti tankönyvekkel való ellátást, bármily nagy mennyiségben s a legrövidebb idő alatt. Ismétlen felhívjuk az iskolák t. vezetőségeit ezen intézmény előnyeinek szíves felhasználására.

Beírások az állami kiségitő iskolába. A túlságosan ideges, továbbá a testileg vagy szellemileg visszamaradt és gyengébb felfogású gyermekek könnyebbé, akik a népiskolában többi társaikkal együtt haladni nem képesek s akik így sokszor kétszer-háromszor is kénytelenek egy-egy osztályt ismételni; a fővárosban évek óta külön szakiskola, az állami kiségitő-iskola áll fenn. Ezen iskola hat felmenő osztályában mindazokat az ismeretágakat tanítják, amelyekre a gyermeknek a gyakorlati életben szüksége lehet; mégis különös gondot fordítanak benne a kezgyésségre, beszédképesség javítására és a speciális tornaoktatásra. Az iskola állandó szakorvosi felügyelet alatt áll. Beiratkozni lehet szeptember első napjaiban az iskola helyiségében, VIII., Mosonyi-utca 3. szám (bejárat Festetics-utca 7. szám alatt van.)

Szerkesztői üzenetek.

B. V. 1. Igyekeztek okt. 1-re állást szerezni, de már a IV. éves tanítójelölt is élvezi a 8 hónapos katonaszolgálat kedvezményét. 2. A végleges alkalmazástól számít a szolgálati idő. Oly ideiglenes alkalmaztatást, aminő kinevezési okmányában jut kifejezésre, a törvény nem ismer. Irja meg az állás természetét részletesen. **H. F.** Levélben feleltünk. — **K. F.** A nyugdíjigénye f. évi július 1-től 1000 kor. törzsfizetés és 200—200 korona korpótlék után 1400 kor. A helyesbítésért folyamodjék a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz. Csatolja díjlevelét.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

háromszobás lakás melléképületekkel, kert kelyett egy szántóföld jövedelme 1000 koronáig államszegélylyel kiegészítették. Tannyelv magyar-tót. *Grigely Máttyás* pléb., iskolaszéki elnök. 395 1—1

Erdélyi egyházmegye.

Szegesvárra rom. kath. elemi iskolához helyettes tanítót keresnek. Helyettesítési díj havi 70 kor. Helyettesítés 4 hónapig tart. Állás rögtön elfoglalható. Ajánlatok alulírottához küldendők. Segesvár. *Meisel József* plébános. 410 1—1

Győri püspöki megye.

A vallaji rom. kath. kántortanítói állomásra pályázatot hirdetnek. Javadalma: Lakás 3 szobával, mellék-helyiségekkel. 1½ hold kert. 12 hold szántóföld. 4 hold 400 □ öl rét. 335 □ öl kenderföld. 700 □ öl felszántott legelő. 800 □ öl szőlő. 15 hl kétszeres. 240 kor. tandíj. 42 kor. orgonapénz. 104 kor. alapítvány. 28 m. tűzifa, melyből az iskola is fűtendő. Törvényesen kiszahott stóla. Az orgonapénz, alapítvány és stóla kivételével, melyet a hitközség felévre 80 koronával megtold, febr. 19-ig az összes javadalmak az elhunyt özvegyét illetik. A hitközség fenntartja a jogot, hogy a kántori lak udvarán levő régi tanteremben és az udvaron az óvodát vagy szükség esetén a 4-ik iskolát elhelyezhesse. Kötelessége a reábizandó osztályt vezetni s a kántori teendőket lelkiismeretesen és pontosan teljesíteni. Kérvények *szept. 10-ig* nagys. és főtiszt. *Kosztro Ignác* kanonok, esperes úrhoz Csomaközre küldendők. *Maros Győző*, isksz. jegyző. 398 1—1

Gálos (Moson megye) rom. kath. osztatlan népiskolájának kántortanítói állomás üresedésbe jött: betöltése végett f. évi *szeptember hó 15-ig* pályázatot hirdetnek. A tannyelv magyar-német: a tanköteles gyermekek száma 50. A díjlevei rendezéséig a kántortanító évi fizetése 1000 kor. és 200 kor. évi lakbér. A pályázó kántori ügyességének személyes bemutatkozása ajánlatos. A kérvények a rom. kath. iskolaszéki elnökhöz küldendők. Az állomás október 1-én elfoglalandó. 385 1—2

A **mosonnyulási** rom. kath. elemi népiskolához osztálytanító kerestetik. Javadalma évi 800 korona s a legújabb törvény szerinti 200 kor., kertiletmény helyett egy szoba fűtése, mely szoba a szükséges butorokkal be van rendezve. Csak férfitanító pályázhat, ki a német nyelvet s zenei ismerettel bír s a kántoriakban kész segédkezni. Bővebbet a díjlel. Az állás legközelebb *szept. 15-én* elfoglalandó. Kérvények *szept. 6-ig* alulírottához küldendők. Nyilas. 1907. aug. 23. *Maár József* plébános, iskolaszéki elnök. 384 1—1

Kalocsai érseki megye.

A **kalocsai** rom. kath. népiskolánál egy férfi-tanítói állás üresedésbe jött. Jelenlegi javadalmazása: évi 960 korona fizetés. 300 korona lakbér és a törvényes korpólek. A fizetés az 1907. XXVII. t. c. 2 §-a szerint fog kiegészítettetni. A megválasztott kötelessége az iskolaszék által kijelölendő osztályt vezetni, a gazdasági ismétlőiskolánál — esetleg az iparostanulóknál is — megfelelő díjazás mellett tanítani. A kérvények a kalocsai rom. kath. iskolaszékhez címezve *szept. 16-ig* *ngos Boromisza István* kanonok-plébános iskolaszéki elnökhöz nyújtandók be. Az állás okt. 1-én elfoglalandó. Az *elnökség*. 399 1—2

Nyitrai püspöki megye.

Nyitrai megyei **Szkaecsanban** rom. kath. képesített tótai tudó tanítónő szükségeltetik. Javadalmazása: 600 kor. a községtől előleges havi részletekben, száraz lakás, 5 km. tűzifa, azonfelül 360 kor. kérendő államszegély. Pályázati határidő *szeptember 11. Keletvány Béla* esperes. 392 1—1

Pécsi egyházmegye.

A **harczi** (Tolna m.) rom. kath. beteg kántortanító mellé 5—6 hónapra segédkántortanító kerestetik. Jövedelme: havonként 84 korona és egy butorozott szoba. Kötelessége: egy hatosztályú tantermet vezetni és az ismétlősöket oktatni, a kántori teendőket naponként végezni, a gyermekeket templomba vezetni. Tannyelv magyar. Kérvények *szept. 7-ig* nyújtandók be. az állás

szept. 12-én elfoglalandó. *Dióssy József* plébános, elnök. 397 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

Augusztus hó 25-én meg nem tartható **budaszállási** rom. kath. tanítói választás *szept. 7-én* reggel tartatik meg. Lásd *«Népnevelő»* 32. számát. *Szokolovszky Bence* iskolaszéki elnök. 412 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

A **sárosdi** (Fehér m.) három tanterével bíró rom. kath. iskolánál megürrült osztálytanítói állásra pályázat hirdettetik. Évi fizetés 610 kor. készpénz, havi előleges részletekben, 100 kor. jutalomdíj felvévenként utólag fizetve. lakásul egy butorozott szoba fűtésnek. A fizetésnek 1000 koronáig államszegélylyel való kiegészítése most van folyamatban. A megválasztott kötelessége az egyesített nagyobb osztályok s a fluisméltósok oktatásán kívül a kántori teendőkbeni segédkezés is, miéért az orgonálásban jártnak kell lennie. Okmányokkal felszerelt kérvények *szept. 8-ig* az iskolaszékhez küldendők. *Iskolaszék*. 391 1—1

Felsőszeztiváni (Fejér megye) pusztai katolikus tanítói állomásra pályázat hirdettetik. Jövedelme: évi 1000 kor. évnegyedenként előre fizetve. Két szoba konyha, istálló, kert: Köteles vásár- és ünnepnapokon a litániákat és egyéb szertartásokat a plébános által meghatározandó időben és módon mint a pusztán, szükség esetén az abai plébániában is teljesíteni: a rendes és ismétlő tanulókat a hittanra is tanítani. Ennek és orgonálásban jártasság kívántatik. Vasút helyben, közel Székesfehérvárhoz. Kath. képezdét végzett és képesített tanférfiak kellően felszerelt folyamodványaikat méltóságos *gr. Zichy Ráfiel* úrhoz címezve, Szabó Gyula abai plébánoshoz *szeptember hó 14-ig* bezárólag nyújtják be. 407 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A **zalasójtöri** rom. kath. iskolaszék egyik osztálytanítói állásra *szept. 8-ig* pályázatot hirdet, melyre csakis okleveles és a kántorságban teljesen jártas nőien férfitanítók folyamodhatnak *ft. Pajthy Elek* plébános-elnök címére. Javadalma: hitközségtől havi részletekben 600, állami kiegészítésből 400, összesen 1000 korona, egy szoba, melynek butorozása, fűtése és tisztogatása a törvényszabta kertiletménybe beszámíttatik. Kötelessége: kijelölt osztályban és ismétlősök egyik csoportját tanítani, az ifjuság vallásérkölesi nevelésében buzdító példaadással közreműködni, kántorságban szükséghez képest feltétlenül és díjtalanul önállóan helyettesíteni. Állás rögtön elfoglalandó. Söjtör. Megbízásból: *Külár Károly*, kántortanító, isksz. jegyző. 387 1—1

Váci egyházmegye.

Kiskunmajsa képviselőtestülete a belterületi rom. kath. fluiskolánál megüresedett és újonnan szervezett két tanítói állásra 800 kor. fizetes, 200 kor. lakbér és 20 kor. kertiletmény javadalmazással pályázatot hirdet. A képviselőtestülethez címzett kérvények ezévi *szept. 5-ig* nyújtandók be az előjárásához. 383 1—1

A **csongrádi** rom. kath. kántori állásra pályázat hirdettetik. Évi jövedelme: 1. Természetbeni lakás és kert. 2. 30 kat. hold szántóföld használatra. 3. A városi pénztarból 800 korona. 4. Mintegy 300 korona stólajövedelem, melyből köteles az egyházi szertartásokban jártas, kellemes hangú segédet tartani és mindkét templomban az istentiszteleteket ellátni. Kívántatik tanítói oklevél, továbbá kántori működési bizonyítvány vagy oklevél. Az 1904. évben megállapított és hatóságilag megerősített egyezmény rendelkezéseihez úgy a stóla és hueszutató-illetékek szedésében, mint a többiekben alkalmazkodni tartozik. A kérvények *szept. 28-ig* bezárólag *Porubszky József* apátplébános úrhoz küldendők. A választás napja *szept. 30.* mely nap reggelen a próbaénekés is megtartatik. 413 1—2

Veszprémi egyházmegye.

A **gadányi** (Somogy megye) rom. kath. iskolához osztálytanító kerestetik. Javadalma: 1 butorozott szoba fűtéssel s tisztogatással. A másik szoba és kert illetménye fejében a hitközségtől 50 kor. Készpénzben a

hitközségtől 700 kor. államszegély 60 kor. még 200 kor. államszegély kérelmeztek. Az állás választás után azonnal elfoglalandó. Folyamodványokat *szept. 5-ig* kérem (plébánia Mesztegnye) küldeni. *Vörös János* plébános. 396 1-1

Somogyizóladi pléb. *Őször* fiókköztségben r. k. kántortanítói állásra *f. szept. 17-én* pályázat hirdettek. Javadalom: háromszobás lakás, konyha, kamra, pince, gazdasági épületek, mind eszeréptetővel. 4½ hold szántóföld, 3 hold rét, Gabona, fa természetben a ft. kegyes tanítórend és a hívektől. Széna, borválság, tandíj, stóla stb. Összes jövedelem 793 kor. 66 fillér. A fizetésekiegészítés államszegélylyel történik. Balatoni fürdőhely, a tanító gazdálkodásával és szép nagy házikertjével jövedelmet gyarapíthatja. Okleveles férfitanító személyes megjelenéssel pályázhat. Kérvények a plébániahivatalhoz Somogyizóladra küldendők. Tannyelv magyar. *Mokkor Pál* esp.-plébános. 409 1-1

Jó oklevéllel bíró. róm. kath. **tanító**, ki a kántorságot tökéletesen érti, tanítónak ajánlkozik. Cím: *Zsollos Elek* Alsóság, Vas m. 403 1-2

Egy jókarban levő 12 változatu, **pedálos orgona** jutányos áron azonnal eladó és szeptember végén szállítható. Róm. kath. plébániahivatal. *Mór* (Fejér megye). 401 1-1

Bold. Csima István, főkantor, országszerte ismeretes, kitünő összeállítású, 250 válogatott, szabályos orgonakiséretű gyászmise-eneket tartalmazó énekkönyve melyen leszálított áron (4 frt helyett 2.50 frt-ért) kapható az elhunyt özvegyénél Kiskunfélegyházán 404-5.

Felekezeti és községi tanítóknak az államszegély kérvényezésénél nélkülözhetetlen!

Az új népiskolai törvény végrehajtása tárgyában kiadott 7600/907. sz. utasítás 25. §-a értelmében a fizetésekiegészítést és korpótiék államszegélyt kérő hatóságoknak mintegy 21-25 okmányt kell kérvényeikhez csatolniuk. Az okmányok összeállításának megkönnyítésére **Lengyel Béla** k. tanító és **Millán János** körjegyző egy nélkülözhetetlen, különben szerkesztett füzetet és **16 különböző nyomtatványt** adtak ki. (A nyomtatványokat egyszerűen kitöltjük s a kérvényhez mellékeljük.) A füzet megrendelhető a nyomtatással együtt **Lengyel Béla** kántortanítónál Farkasazon (Szatmár m.) **2 koronáért**. 393-1

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ és TSA

Budapest, X., Delej-utca 11/B (Tisztviselőtelep.)

Pedálos harmoniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-méretekkel templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák. Bérmentes szállítás az utolsó vasúti állomáig. Tanároknak s lelkeseknek különös szalékedmény. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve. 796

Elismert **csak elsőrangú műrecek a Zimmermann-féle**

HARMONIUMOK

házi, iskolai és templomi használatra.

200 koronától 4000 koronáig.

Képviselet Magyarország részére:

Hörl Nándor, Pozsony, Ventur-utca 24.

Különlegesség: **templomharmoniumok**, igen erős szerkezetű, német módszerű, erős átható hanggal.

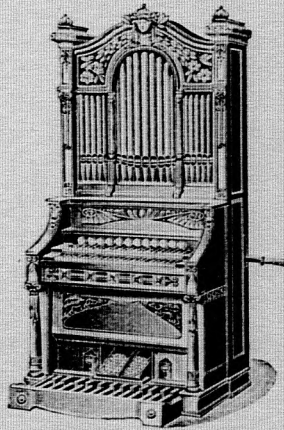
Tanároknak részletfizetésre megegyezés szerint.

Képes árjegyzék ingyen.

A Zimmermann-féle harmoniumok **művészi hangolva**, mindenütt feltűnést keltenek elvarázslóan szép összhangjukkal.

Számos elismerő-levél kiváló szaktekintélyektől az egész világból.

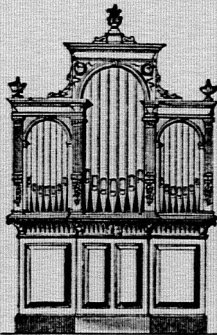
A gyár telepei:
Leipzig, Sz.-Pétervár, Moszkva, Riga, London.

CSEH ISTVÁN

orgona- és harmonium építőmester

Egerben.

Ajánlkozom mindenemű templomi orgona- és harmonium-készítésére a legújabb légnyomatú, (pneumatikus) cső-rendszer szerint, igen jutányos árak mellett.

Régi orgonaátalakításokat, javításokat, tisztításokat és hangolásokat olcsón vállalom el jótállás mellett.

A Szent-István-Társulatnál kapható

UJDONSÁGOK:

Sujánszky Antal szentbeszédei

Ara füzve 5 korona.

Katholikus keresztény- ség és modern kultúra.

Irtá: Dr. Ehrhard Albert. — Fordította:
Dr. Huszár Elemér.

Ara füzve 1 korona.

Földrajzi előismeretek.

Csongrád vármegye

rövid földrajza. — Irták: Gyórfy János és
Hámori Márton.

Ara kötve 52 fillér.

Životopis Pápeža Piusa X.

Dl'a Jána Aračsy. Podáva: Dr. Jozef Janda.
(Tót népirat 7. szám.)

Ara füzve 12 fillér.

Betka Škvarák

a éi: Nehraj Sa so svojim št'astím. Podáva:
Jozef Zčermán. (Tót népirat 5. szám.)

Ara füzve 6 fillér.

Erdujhelyi Menyhért A kath. hitellemezés története Magyarországon.

Ara füzve 7 korona.

Alkotmánytan.

Elemi, ismétlő- és ipariskolák számára.
Összeállította: Horváth Antal.

Ara kötve 48 fillér.

Földrajzi előismeretek.

Borsod vármegye

rövid földrajza. — Irták: Gyórfy János és
Lehotzky József.

Ara kötve 52 fillér.

KARTANIJA PRIPOVITKA

Napisao: Aleksa Kontor. — Priveo: Stipan
Diteljan. (Illyr népirat 2. szám.)

Ara füzve 6 fillér.

Szent Erzsébet.

Ifjusági színmű. Szent Erzsébet születésé-
nek hétszázadik évfordulójára. Irtá: Pannon.

Ara füzve 60 fillér.

Megrendelhető a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

könyvkereskedésben
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 2. sz.

könyvkiadóhivatalában
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.